

Lo Somatenent

DIARI REGIONALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS

Any XV

Reus Divendres 12 de Octubre de 1900

Núm. 3.690

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d'aquest diari y en las principals llibreries d'aquesta ciutat y de fora.
En Barcelona, litografia Malloré, carrer Junquera, 6.
No's retornan los originals encara que no's publica.

Redacció y Administració

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, an mes. . . . . Ptas. 5'50
a provincias trimestre. . . . . 15'00
Extreger y Ultramar . . . . . 18'00
Anunci, a preus convencionals.

Farmacia Serra

12 ANYS

de continuades curacions y d'una acceptació general, son las millors probas per demostrar que

XAROP SERRA

es lo millor remey per combatre pel crónica y rebelde que sia tota classe de

TOS

La que paga més contribució de a provincia.

LAPIDAS

Las Millors y Mes Baratas Vda. y fills de A. Auqué

REUS

Plassa Constitució, 1^a y Galanas, 1

Recordau als morts

Pera 12 del pròxim Novembre

PEDRAS MORTUORIAS

de marbre, vari colors treballadas al burí, amle y relleu, desde 15 pessetas; d'auradas a meytat de preu 50 per 100 de rebaixa en las inscripcions.—De franch la colocació en lo Cementir.

TALLER DE MARBRES

LLOVERA, 23. VIUDA VILA LLOVERA, 23.

TALLER DE PLANXAR

DE

REGINA LEIRA

Desde 1 mes de Juliol d'aquest any, se troba establert en aquesta ciutat un taller de planxat, montat ab tots los adelantos que tan delicat treball requereix.

Dit establiment te una secció especial pera 'l rentament de cortinatjes, transparents, stors, vels, etcètera, etc.

Així mateix se renten vestits de seda y meri, y tota classe de mantellinas.

Los objectes que surten del rentament no experimentan cap dany, conservantse com surtits de fabricas.

Se donan lliçons a senyoretas y se serveixen los encarrecs ab la major pulcritud y economia.

Carrer de las Galanas, 6, tercer, 1.ª—Reus.

Agencia

Admet encarrecs, instancies memoriales ó sollicitats als Registres de la Propietat y Ajuntaments, certificats, copias é informes. Administració de fincas, cobro de censals, etc. S' escriuen cartas.

Presta diner ab hipoteca.

Carrer de la Presó, 16.

Secció doctrinal

Nostra llengua

Una de las manifestacions que més caracterizan als pobles, donantlos un relleu especial y vida propia, es lo llenguatge. Aquest es, sens dubte de cap mena, base principal y fonament segur en la constitució intrínseca d' aquells, y junt ab los altres elements socials, forma una antitat ben marcada, puig se distingeix de totas las demés, per molta semblansa que ab ellas tinga.

Malgrat los injustos atachs de que's víctima, los atropells que una passió tan despiadada com mal encubria l' infireixen, los mals nuls ab que se la miran nostres politichs y l' afany de volguerli treurer sas prerrogatives y grandèssas, de llengua catalana, nostra ayudadá parla, dent cas omís de tantas baixess y despreciantlas com se mereixan, regna com sobirana en nostres terrers, s' enterra a las més altas regions

de la concepció, canta ab sa potentia veu las glorias d'aquesta terra, dona alé al poeta pera endressar, se pensa envera nostres memorables gestas y s' filtra en tots los cors dels fills de nostres encontres, alsant en ells un altar, al encante que s' té en el respecte, a la estimació y a las atencions dels pobles que no tenen la mala condició del egoista ni el denigrant instint del opresor y del malvat.

Es tan gran l' amor que sentim per la llengua catalana, que sense aquesta, a nostra ánima li faltaria una de sas cordas més sensibles y a nostre poble aquelle fermesa de convicció, aquella fé, aquell apo enter y masle, en lo qual hi cap tot quan signifiqui honradés, treball y virtut y que rebutja l' embrutiment del vici y l' llot del rebaixament social.

Y no se'ns diga, pera fonamentar los atachs a la llengua catalana, que aquesta no te riquesa de paraules y que no pot expressar los conceptes en la forma que ho fan las altres: es en va acudir a tan enganyós recurs per annuolar lo verdader fi que's persegueix ab ayal manifestació. Encar que no es llech a propòsit aquet pera combatre dit argument ab proves terminants y categòriques, puig ens falta espay per aquest estudi, més propi d' una conferencia que d' un article, no podem menys que dir que n lo catalá s' hi troben totas las modulacions y totas las armonias que s' capás de sentir l' home. La parla catalana, unas voltas aspra y feixuga com nostres montanyas pirenenques; en altres cassos suau y ramorosa com ressó del aygua que devalla desde aquellas, y que jaguina, forma l' encant dels rius de nostra terra que abocan al blau mar de l' encisadora costa llevantina; que tan prompte ofereix las bellessas de las planas catalanas, atapanides de verdor en sos variats incomparables matissos com la mística poesia dels puigs serralladas de l' antich principat; que lo mateix expressa las dolçures sens fi y las hermosuras sens terme de la primavera que la tristor y l' desconhort que porta aparellat la contemplació del nevat peissatje, símbol de la mort y despallás del prehist encis; la parla catalana, repetim, recorre sens esforços y sens violencias, l' ample camí ahont viuen y creixan, com en son propi medi, tota classe de diocions y tots menes de paraules. No necessita cap que no sia sua, per exposar afecions y sentiments, idees y conceptes: li basta y sobra ab les que constitueixen son tresor, que si es desconegut ó meysprehat per sos enemichs, es per nosaltres, grat motiu de satisfacció y alegria.

A més d' aixó, veyem en nostra llengua lo medi més apropòsit d' exteriorisar los afectes tots de nostre

ser y ella 'ns recorda las fetxes més memorables de la nostra vida. Al esmentarla, ve a nostra memoria la de las primeras caricias de nostres pares, dels que, al heretar son nom, heretarem aixís mateix, las inclinacions de sos cors, purament catalans, enamorats d'aquesta terra, teatre de sas ditxas y desgracias; ens recordem de las primeras oracions que pronunciaren nostres llabis al sentirne en l' ánima verdadera necessitat de fruitir las excelents virtuts de nostra volguda religió; se 'ns representan nostres jochs d' infantesa, pura y senzills com correspon a l' estat de las grans ilusions; y no podem menys de recordar l' esciat de nostre tendre amor, que Deu posá en lo cor del home pera cumplir la santa missió a ell reservada en aquest món de desventuras y llégrimas. La llengua, que's nostra, per constituhir un element essencial de la vida, es la sintesis d'aquesta y son resum més complet y acabat.

Si es inseparable companya en tots los actes que realisem, si no 'ns deixa desde que nostres parpells s' obriren a la llum del sol fins que's tanquen per sempre, per haber cumplert lo fi en aquest món, com no hem d' aymarla, com no hem de volerla ab estimació gran y eterna? Aixó es lo just, aixó es lo racional, aixó es lo llogich: lo contrari seria fer despreci d' alló que dignifica y escarni de lo més respectable y digne d' estima.

Los catalans, los verdaders catalans, que ho son tots los bons fills de nostra patria, aquells que no's deixen imposar per las exigencias que no's funden en los mereixements propis, senten com nosaltres ver amor a la llengua de nostres antepassats y treballen per son creixent desenroll, procurant son imperi, major cada dia, aixís en lo sagrat llar de la familia com en las esferas socials y en tots los centres.

No hi fa res que contra ella s' inventin nous é inmerescuts atachs. Los contestarem ab la fermesa de nostre criteri y ab la rahó de nostra causa, y com la veritat s' obra pas, a pur de son irresistible impetu, estem segurs que nostre profund convenciment s' anirà generaliscent sens interrupció ni contratemps, y contribuirá a l' implantació de la doctrina catalanista, per la qual suspirém, ja que es l' única que pot curar los mals de nostra sufrida terra.

J. L.

Crisis vitícola

La vinya americana dona major producció que l' antiga, si bé los gastos que ocasiona son cultiu, son també superiors. Fransa, que ha replantat las comarcas invadidas pel pugó filoxerich, produheix molt més ví avuy que avans de l' invasió; enguny han tingut una collita d' uns 63 milions de hectòlitres, quantitat a que no havia arribat may la producció francesa.

Lo consum francés no passa d' uns 40 milions d' hectòlitres, de modo que un sobrant de 15 milions quedan sense colocació y ocasionan las baixas del preu del ví; la crisis que en aquest moment preocupa als agricultors francesos es tremenda, las veremas d' Aramon, en lo Mitjdia, no's pagan més que a 5 y 6 franchs les 100 kilos, y l' ví a 7 franchs l' hectòlitre; y l' espantosa baixa del mercat francés tenia forso-

ment de repercutir en les demés mercats, y especialment en lo nostre, que tant relacionat está ab aquell, y aixís ha succehit.

Los nostres vins tenen com á principals sortidas á mercats, els de Suissa, Inglaterra, l' América del Sud y Fransa. Tant Suissa com l' América del Sud, com Inglaterra, no consumen més que classes especials dels nostres vins, es á dir, vins que tenen d' esser elaborats conforme als gustos d' aquells mercats.

D' aquí resulta que tots los nostres vins que no son susceptibles de sufrir elaboracions, apropiat para 'ls mercats de Suissa, América y Inglaterra, ó que no tenen las condiciones de color, graduació y extracte, que 'ls francesos necessiten peré 'l «ceupage», tenen forosament de consumir-se en l' interior, ja que l' exportació á Fransa es nula para aquesta mena de vins y probablement continuarà sentho.

Crech que las causas de la crisis vitícola á Catalunya se presentan ab tota claretat. Aquí com á Fransa, les comarcas que han replantat produheixen major cantitat de vi que abans de l' invasió de la filoxera. La baixa dels preus per excés de producció en los mercats francesos, repercuteix en lo nostre y finalment nosaltres produhim una gran cantitat de vi que no té exportació als mercats de Suissa, América, Inglaterra, y Fransa, perque no reuneix tampoch cap de las qualitats que aquells mercats demanan al vi, tenint per consegüent que consumir-se en lo mercat interior y aquest está també tancat á n' aquets vins pel modo com se percibeix y recauda l' impost de consums en las grans capitals que son los grans centres de consum. La conseqüencia es la baixa en los preus del vi, que tant preocupa als nostres viticultors y que tants de danys los hi costa, perque los preus á que tenen d' entregarlos al mercat no resultan remuneradors.

Explicadas las causas de la crisis, los remeys para curarla se presentan ab tota claretat; nosaltres creyem que poden reduhir-se á dos; obertura y explotació del mercat interior, y elaboració de vins que per las sevas bonas qualitats tenen assegurada l' exportació. Al estudi d' aquets dos medis hi dedicarem un tercer article.

J. AGUILERA

Nostra producció sucrera en 1899-900

Tant se parla y tal importancia te adquirida la producció sucrera á Espanya després de la pèrdua de las colonias, que estimém de gran interés lo coneixement de la estadística que á aquesta producció se referéix, en la que pot anomenarse sa primera safra normal, ó sia la de 1899-900.

Avans de senyalar xifras convé advertir para la apreciació de sa exactitut, que las que registrém tenen caràcter oficial y origen fiscal en la exempció dels impostos establerts en las lleys de pressuposts de 1892 y 1898.

Segons las estadísticas á que 'ns referim, las fábricas de sucre de remolatxa en producció han sigut 26 situadas: una en la provincia de Almería, dos en la de Málaga, deu en la de Granada, una en la de Córdoba, dos en la de Madrid, quatre en la de Oviedo, una en la de Valladolid, quatre en la de Saragossa y una en la de Santander.

La remolatxa transformada per aquestas 26 fábricas pujá á 490.501.416 kilógrams, corresponent á Almería 18.073.214; Málaga, 27.393.842; Granada, 197.396.608; Córdoba, 378.914; Madrid, 31.562.552; Oviedo, 100.350.657; Valladolid, 5.352.417; Saragossa, 99 milions 289.725.

La producció de remolatxa no está encara molt extesa á Espanya puig que apenas constituheix cultiu d' interés en unas doze provincias, no obstant demostrar las notas de producció que aquesta s' realisa en condiciones tant en lo Nort com en lo Mitjdia y centro de la Península.

Lo resultat de la safra de remolatxa desde son comens fins á 30 de Juny últim, es lo següent: Existencias de la safra anterior en las fábricas, 161.855 kilógrams de sucre, produhit 49.024.646, entregat al consum 43.058.119, existencias en 30 de Juny 6.128.389 kilógrams.

Los ingresos realitzats per lo Tresor han sigut:

per l' impost, 4.243.566'80 pessetas; per lo recárrech, 1.275.867'53; en total, 5.519.434'33 pessetas.

La fabrica que més ha treballat ha sigut la «Azucarera Aragonesa» de Saragossa que consumí 46 milions 220,961 kilógrams de primera materia y produhí 4.348,052 kilógrams de sucre fins á 30 de Juny últim.

En quant al sucre de canya, lo número de fábricas en activitat fou de vint y 'l de «trapiches» lo de vuit, corresponent dos d' aquellas á la provincia de Almería, vuit de las primeras y dos de las segones á la de Granada y 'l resto á la de Málaga.

Lo total de la canya entrada en las fábricas desde 'l principi de la safra fins á 30 de Juny de 1900, fou de 343.447,396 kilógrams; lo sucre produhit pujá á 29.654,141 kilógrams, dels que foren entregats al consum 18.137,646 quedant com existencias en las fábricas 11.516,495.

Los drets corresponents al sucre sortits de las fábricas pujavan á 4.534.411'50 pessetas, de les que s' havian recaudat 2.274,101'44 pessetas.

La major activitat correspon á la fabrica de Nostra Senyora del Carme á Torre del Mar (Málaga), en la que entraren 33.064.181 kilógrams de canya y s' produhiren 3.108.398 kilógrams de sucre.

Lo treball de las refineries de Sant Lluís, Barcelona, Badalona (Barcelona) y Nostra Senyora del Carme de Torre de Mar (Málaga), ofereix en lo segon trimestre del any actual las següents xifras: existencia para refinar en primer de Janer, 1.128.918 kilógrams, entradas 3.908,030; en total 5.036.948 dels que quedaren existents sense refinar en las fábricas 3.024,234 kilógrams. Producte obtingut de la refinació, 1.580,012 kilógrams y ab lo refinat existent suma 1.722,392 kilógrams, dels que sortiren para 'l consum 1.426,898 quedant existents en las refineries 295,534 kilógrams.

La producció de glucosa l' any actual fou, en lo primer trimestre de 96.624 kilógrams y en lo segon 270,089 kilógrams, dato que citém com complementari dels anteriors.

ES PURNA

LAS FIRAS Y FESTAS

No parlava de las firas y festas que s' están organisant ab plausible activitat y que se celebrarán (ara ho dich jo qu' se celebrarán) aviat, per rahons que 'l lector ab ja veu per spicacia haurá endevinat.

Massa ideas bullen en lo meu cervell, para escriure sobre las firas y festas sense amanirias ab aquells especies que son patrimoni de la meva atrevida ploma; pero se m' ha fet entendre que no convé que segueixi callant si s' vol que la opinió participi del entusiasme de la Comissió executiva y s' prepari á contribuir al major esplendor de las mateixas.

Y com jo, devegades me plau ser obedient, aquí vinch á explicar á vostés que 'ls programats están á punt d' entrar en premsa y que 'ls cartells son esperats ab damera para 'l dia 15, si, com creyém, l' impressor de Barcelona ens compléix la paraula.

Ab Cartells y Programas bonichs no hi ha dubte que 'ls forasters s' engrescarán para fernos una visita; y ab un programa format de números prou atractius, estem segurs que 'l nostre poble, n' ha de que dar content.

La batalla de serpentinas y de flors per exemple, lo número més nou y 'l de més duptós éxit, de primer entubi, está assegurat; particulars y societats, han rebut la idea ab entusiasme y están disposats á contribuir al éxit del mateix ab carros alegorichs, havent fet ja alguns d' ells encomandas de milers de poms de flors y de serpentinas.

No poch m' alegra la festa: ella me farà evocar las dolas emociones que en altres pobles m' han fet sentir aquest espectacle y probarán quanta rahó tenia al aplaudirlo desde aquestas columnas, al ressenyarlas.

Més cal que las bellas y elegants senyoratas de nostra ciutat corresponguin al obsequi dels joves que las obsequian, si s' vol que la batalla, sigui una batalla en la que 'l vensut pregoni ab satisfacció que ho ha sigut ab alegría de son cor.

X. X. y X.

CRÓNICA

Aquesta nit nostre Excm. Ajuntament, celebrará la sessió de segona convocatoria corresponent á la present setmana.

Desde que se li tencoren al senyor Romero Robledo las portas dels partits conservador y liberal, va posant emponyo en agradar als republicans y als síndichs més ó menos revolucionaris dels gremis.

Aquesta nova orientació de la política personal del ex-pollo antaquerá, posa al descubert las intencions dels directores de las classes industrials y comerciales del Regne.

Fa un any que no paravan de pregonar los portaveu d' aquestas classes que la regeneració d' Espanya s' iniciaria lo mateix dia que quedessin eliminats de la gobernació del Estat tots los polítichs. Pero, per lo vist no estava comprés entre aquets lo senyor Romero Robledo, ja que vejérem té poch com l' exércit dels Peraisos se li acostava para donar vida y calor á sa empresa.

Ja saben ara las classes industrials qui ha de ser son redemptor; més nos figurém que per molt que s' empenyi Paraiso, la devoció cap al nou Mecies ha de ser escassa, si 'ls espanyols no han perdut del tot la memoria. Hi ha que recordar de que tots los polítichs, lo que més vegadas ha sigut ministre es lo senyor Romero, y no obstant las classes industrials y mercantils no li deuen cap mida favorable á ellas, sino 'l que hagi empleat son talent contra totes quantas aspiracions tenian per objecte lo sanejament dels organismes polítich-administratius de la nació espanyola.

Y la proba que ningú com ell se posá al frente d' aqueixas corrents la tenim en que, en 1885, sent Ministre de la Gobernació, lo comers de Madrid acudí á las urnas para derrotar la candidatura dels amichs de Romero, y en 1895, sent també Ministre dit home públich, s' organís en la capital de la Monarquia per aquellas mateixas classes que avuy li conlleva la regeneració d' Espanya, una imponent manifestació, la qual doná per resultat la cayguda de tot l' element romerista del ministeri.

No recordém que cap altre home públich compti en sa vida política fets semblants que 'l distancin tant de las classes que pagan.

Pero, á Espanya se veu que tot es lo mateix: los polítichs y 'ls no polítichs.

Si ahir nos queixavam de las alianzas y contubernis que celebran uns ab altres com se queixaran demá 'ls industrials si s' uneixen ab lo qui més combaten y que pitjor servi á sa causa?

En la tarde d' ahir foren sorpreses per la forsa de Garrabiners del puesto de Salou, los vehins de Vilaseca, los de Ferrán Aixelá y E. Teva Medina Ferré, que s' dedicavan á la pesca per medi de la dinamita en lo punt anomenat Cala llerga, del citat barri de Salou.

Los dinamiters ingressaren en la presó de Terragona y á disposició de la Comandancia de Marina.

Hem rebut lo programa anunciador de las Firas y Festas que se celebrarán en la vila d' Alcover los dias 20, 21, 22, 23 y 24 del present mes.

Tant lo programa com la allocució que referent á la conveniencia de celebrar firas, se dirigeix al poble, están redactats en la bella parla de nostra regió.

Ha sollicitat oficialment son ingrés á la «Unió Catalanista» la nova Associació darrerament constituhida á Lleyda ab lo nom de «Catalunya».

Sembla que prompte se publicará una circular dirigida als alcaldes dels pobles ahont hi hagi filoxera, á fi de que dictin las ordres oportunas para que quants cepes se arrenquin per los propietaris, sean cremats en lo mateix lloch ahont se verifiqui l' arrencament, prohibint en absolut traslladar los de dit lloch á altre.

Nos participan de Lleyda que ans d' ahir, lo Gobernador se trasladá á la cerrallería de D. Ramón Gaya, descubrint un taller en lo que s' trobaren 110 fusells Remington en bon estat, aprop de 400 del mateix sistema, á punt d' acabar-se, varias pesas y máquinas para la fabricació de las mencionadas armas.

Además se trobaren bastantes bayonetas, matxetas y altres armas blancas.

S' están instruhint ab gran activitat las correspondents diligéncias para sacar los fets.

Han sigut detinguts lo tinent intendent general d' administració militar carlista de Catalunya D. Joseph M.º Nibó, D. Jaume Folguera, D. Joan Guasch, y Sr. Gaya.

Com trist epítich afegirém que ans d' ahir nit morí un fill del Sr. Gaya, que ja s' trobava gravement malalt; sens més consó que 'l de sa infortunada mare.

Lo recaudat en lo dia d' ahir en la Administració de Consums per diferents especies puja la quantitat de pessetas 934'08.

Algunes periódichs catalanes en 44 millions d'hectolitres la disminució de la oullita del blat en tot lo mon durant l'any actual, ab relació al anterior, però encara que aquestes xifres es un tant aventurada, desde arripós assegurar que la producció en general ha sigut bastant menor en 1900.

Las importacions de blat anuntarán forzosament a Fransa, puig dels últims detos oficials resulta plenament demostrat que la oullita d'aquest any ha sigut molt inferior a la del procedent.

En cambi, a Argelia la recolecció ha resultat abundantíssima.

Lo Banc d'Espanya posará aviat a la circulació una nova serie de bitllets de 50 pessetas, que portarán la fetxa de 25 de Novembre de 1891.

La Direcció general de Contribucions ha dirigit una circular a la Delegació d'Hisenda, determinant las bases para classificar la cédula personal que correspongui als Jutjes, secretaris y demás empleats dels Jutjats municipals.

Procedents del extranger foren despatxats en las Aduanas de la península e islas Balears durant lo mes d'Agost últim, 22 carregaments ab 8.433.719 kilómetres de blat, dels quals correspongueren a Barcelona tres carregaments ab 7.539.470 kilógramas, y un carregament a Tarragona ab 365.786 kilógramas.

Així mateix se despatxaren 15 carregaments ab 581.828 kilógramas de cibada y 37 carregaments de meresch ab 4.256.225 kilógramas, corresponent a Tarragona 1.756.999 kilógramas de dit cereal.

De aegol no hi hagué exportació.

La companyia del ferro carril de M. A. Z. y A. se proposa començar simultàniament las obras de l'estació monumental de Barcelona y de la nova de mercaderias a Sans.

Han sigut citats pera l dia 18 del actual los diputats provincials, a fi de reanudar las sessions ordinarias del actual periodo.

En l'expres de Valencia y de ppa para Barcelona estigué ans d'ahir nit a Tarragona lo Sr. Dorda, gobernador civil de la provincia de Barcelona, a qui acompañava sa distingida esposa.

Conferenciá breu rato ab lo jefe del partit liberal d'aquesta provincia Excm. senyor Marqués de Meriñano.

Segons noticies, en lo Teatro Novetats de Barcelona durant la vinent temporada, que comensará l dia 25 d'aquest mes, s'estrenarán, entre altres, las següents obras: «Lo mon blan», de D. Angel Guimerá; «Los primer freix» y «La mare eterna», de D. Ignasi Ignasi; «Los feréstechs», de D. Manuel Rocamora; «Pintor y dorador», de D. Albert Llanas; «Lo Jon», de D. Joseph M.ª Jordá; «El geni del ordit», de don Jacinto Capelle; «L'Hereu Escampas», de Ferrán Aguiló; «La cogula», de D. Manel Folch, y «Los puntals de la Societat», de l'Isidre, i produida per don Joan Perez Jorba.

Además, se reproducirán las obras d'espectacle «L'Arlesiana», «Jesús de Nazareth», «Las monjas de Sant Aymant», comensant la temporada ab lo drama «Terra beixas».

Secció oficial

Registre civil

del dia 11 d'Octubre de 1900

Naixements

Cap.

Amali Pedrola ab Adela Durán. Francesch Carreras ab Dolores Vallés.

Cap.

Secció religiosa

Sant d'any.—Nostra Senyora del Pilar. CULTS RELIGIOSOS

Parroquia de Sant Joan Batista (Providencia)

Demà dissapte, tindrà lloch en aquesta Iglesia lo primer dia de la Novena de la doctora y mare Santa Teresa de Jesús, que tots los anys li dedica l'Associació de joves devotas de la santa. A las 6 de la tarde, exposit S. D. M. se comensa per lo reso del Rosari, a fi de guanyar las indulgencias que concedeix lo sumo Pontífice, segueixen los exercicis de la Novena, en que predicará tots los dias lo Rvmt. D. Ignasi Jordá, Superior del convent de Montblanch, donant fi ab la reserva é himne de la Santa. Lo dilluns pròxim, festivitat de l'insigne Doctora, se l'obsequiará ab un

Ofici solemne a veure a dos quarts de deu, y será predicador lo conegut y reputat orador sagrat Rvmt. (don Francesch Solé Pbre. La part de cant estará a càrrech de las Monjas d'aquest Convent.

Sant de domd.—Sant Eduert.

Anuncis particulars

«Querer es poder»

Y l que vulgui se pot curar pagant després de curat. Curació de calsevol mal venéro ó sífilítich. Pera més detalls llegeixis en 4.ª página Miraculosos confits ó Injecció anti-venereos y Roob anti-sífilítich COSTANZI.

SE VEN

Una parcelá de terra, situada darrera de les Ollas del Cónsul, composta de sis solars de 40 pams per 80. Informarán en lo carrer Raseta de Salas, número 11, de 12 a 1.

SOCIETATS Y CAFETERS

Gran y variat surtit de cromos, fototiplas, cartulinas, llistas, papers, calats pera plats y tot lo demás concernent a la rifa de dolcos ds

Tots los Sants

Desde l més luxós a lo més senzill. Se trobarán a preus limitadíssims en la

Imprempta Ferrando

Plassa de la Constitució, Reus.

EN VENTA

En la propietat de D. Jordi Pelligé situada a un kilómetro d'aquesta ciutat, llinant ab la carretera de Salou, hi ha varis trossos de terra, de cada una un jornal aproximadament, pera vendre. Pera informes dirigirse al mateix amo ó a D. Bonaventura Carpa, Farmacia, Reus.

IMPORTANTÍSSIM als herniats (Trencats)

Lo que acredita a una casa de comers no son progiament las alabansas inusitadas ni l reclam de falsos remittits y certificats, medis molt empleats en las grans capitals; pero aqu, ahont tots nos coneixém, sois los fets ab se incontrastable elocucioja assentan las reputacions; per aixó aquesta casa s'enorgulleix d'aver fet de cada comprador un parroquiá y de cada parroquiá un propagandista entusiasta.

Son molts los que han acudit a consultarme creguis d'estar herniats (trencats) y fet lo regoneixement s'han convenusent de lo contrari.

La opinió dels senyors facultatius d'aquesta comarca respecte al meu establiment «La Creu Roja» y ls set anys de práctica en la casa Clausolles de Barcelona, son garantías que no olvida el públich.

Braguers de tota classe lo més prácticich

y modern para la curació de las hernias

Especialitat en bragueteres de cauchuc

pera la completa y prompta curació dels tendres infants.

Elastichs omoplátichs pera evitar lo carregament d'espalltas.

Baixas hipogástricas pera corregir la dilatació y abutació del ventre.

JOSEPH PUJOL

cirurgiá especialista en lo tractament de las hernias

ESTABLIMENT

LA CREU ROJA

PLASSA DE PRIM-REUS

Cursos rápidos y complerts

de Teneduría de Llibres, Reformas de Lletres, Cálcul Mercantil, Práctichs de Comptabilitat, Correspondencia y Ortografía.

Nolla 1, primer.—Reus

PASTILLAS FONT

Cloro-Boro-Sodias a la Cocalna y al Mentol

Son lo millor remey en las laringitis catarrals en general, amigdalitis y faringo-laringitis, tant erudativa com ulcerosa y granulosa; los faringes, ronquera, afonia y en general en las inflamaciones de la gola, etc.

Diposit general. Farmacia de A. SERRA.—REUS.

De venta en todas las bonas farmacias y prinicipal droguerías

Telegramas

Madrid 11.

S'han rebut telegramas de Lugo participant que a Chantada, ab motiu de celebrar ahir la fra, s'hi han desenrotllat successos vandélichs.

A l'esmentada fra hi acudeixen vehins de diferents parroquias comarcans.

Per rivalitats de poble, se yeren barallar los vehins de duas parroquias.

L'espectacle que s'va donar fa escriuir.

Los dos bandos se van escometre a garrotadas, pedradas, tiros y ganivetadas, durán la lluyta duas horas.

La principal batalla se va donar al pont que stravesa lo Miño, fins que la guardia civil va disoldre a viva forza als dos partits combatents.

Hi ha molts ferits; alguns bastant graves.

S'han fet molts detencions.

Durant la batalla s'han vist escenas verdaderament repugnants.

No s'respectavan ni sexes ni edats. Alguns vells varen quedar al lloch de la lluyta mitg morts, tant pela cops que los hi varen donar com per las trepitjadas que reberen al caure.

Los ánimas están molt excitats. Al poble esmentat s'hi ha reconcentrat la guardia civil.

La premsa segueix comentant lo decret del senyor Dato, sobre Diputacions provincials y Ayuntamientos.

Las protestas contra la conducta del senyor Dato son generals.

Los conservadors, y ls mateixos amichs d'aquet, diuhen que no es més que una mitjanía, però que la seva superbia li ha fet creure que podía serho tot.

Diuhen també ls periódichs qu'en Silvela, al venre acostarse la tempestat produhida pel decret d'en Dato, vol carregar a aquet tota la culpa, però que la veritat es que tanta en té l'un com l'altre, de lo que passa.

Al senyor Dato se l pot considerar a terra, fora que la Regent s'empenyi en salvarlo; pero allavores vindrá una divisió dins del partit.

S'assegura que l senyor Garcia Aliz ha encarregat al senyor Anscráte que redacti l projecte donant personalitat y autonomia a las Universitats.

La feixa de l obertura de las Cambras insisteix en Silvela que será del 6 al 10 del mes entrant.

Corunya.—Crida la atenció la manera com aumenla la emigració a las Antillas y repúblicas americanas.

Lo mes passat van emigrar 3.476 gallegos y asturians, dirigintse més de la meytat a la Habana y los altres a Buenos Ayres.

Lo número d'emigrants ha sigut molt més gran a Vigo y Villegarcía.

Avila.—Segons va manifestar don Ferrán Marino, lo senyor Segasta arribará a Madrid avuy a las sis de la tarde.

Diu que l quefe del fusionisme está molt be de salut y que ve disposat desde l primer moment a fer una enérgica campanya d'oposició.

San Sebastian.—Lo tren real va sortir de l'estació de San Sebastian a dos quarts de vuy de la nit d'ahir.

La despedida va ser carinyosa. A la estació hi havia molta concurréncia, especialment de senyores.

Per ordre de la Reyna no van formar las tropas; sols va assistirhi una companyia d'infanteria ab bandera y música per fer los honors d'ordenances.

Lo Rey anava vestit de cadet d'infanteria.

L'Alcalde va regalar rams de flors a la Reyna y a las infantas. Los carrers estaven plens de gent, para veure al desfile de la Cort ab l'acompanyament.

Lo Governador va acompañar als Reys fins al límit de la provincia.

Paris 11.

Telegraffan de Pekin, que ls aits personatjes polítics Yin-Nien, Xea-Tu-Kiad, Keng-Yi, han sigut decapitats per ordre del Emperador, y que obehint a las ordres d'aquet mateix, lo dach de Tasi-Lau y ls prínceps Xiang y Yin, han sigut condemnats a cadéna perpétua y l príncep Tsau desterrat a la frontera de la Siberia.

Secoló comercial

MOVIMENT DEL PORT DE TARRAGONA

Entradas del dia 9
 Vapor norueg «Sjollia», de 722 ts., ab tr nizit, lo despatxan los senyors Boada Germans.
Despatxadas
 Vapor «Colón», pera Londres y escales, ab efectes.

J. Marsans Rot

Representant, Joaquim Sociats

CARRER SANTA ANNA, 28.

Cotissaci  a Barcelona a las 4 de la tarde del dia d'ahir.

Interior	71'87	Aduanas	
Amortizable 5 0/0	93'	Norts	52'70
Colonial		Alicants	78'
Cubas 1896	85'75	Orenses	23'40
Cubas 1890	71'37	Obs. 6 Fransas	98'12
Filipinas		Id. 3 0/0 id.	52'25
Exterior Paris	71'20	Id. Almansa 3 0/0	
GIROS			
Paris	30'90	Londres	32'92

Ordres de Bolsa pera Barcelona, Madrid y Paris.—
 Compra y venda al contat de tota classe de valors.—
 Descompte de coupons.—Compra de monedas d'or y

bitllets de tots los paissos.—Giros sobre Barcelona y Madrid.

Cambis corrents

en lo dia d'ahir denats per la Junta Sindical del Col.legi de Corredors de Comers de la Plassa de Reus.

CAMBIS EXTRANJERS

	Ops.	Diner.	Paper.
Londres 90 dias letxa.		32'40	32'45
» 8 dias vista			
» vista		32'77	
Paris 8 dias vista			
» vista		30'80	30'90
Marsella 90 dias letxa			
» 6 vista	29'40		

VALORS LOCALS

	DIHER	PAPER	OPER.
ACCIONS			
Gas Reusense.		Ptas. 675	Ptas. 675
Industrial Farinera		675	
Banch de Reus de Descomptes y Prestams		700	150
Manufacturera de Algod�n			
C. Reusense de Tranv�as		25	
C. Reusense de Tranv�as privilegiadas 5 per 100		275	350

Bolsa de Reus

CARRER MONTEROLS, 27

Cotissaci  a Barcelona a las 4 de la tarde d'ahir.

Interior	71'90	Cubas del 80	85'75
Colonial		Cubas del 90	71'43
Orenses	23'45	Amortizable	93'
Norts	52'82	Ob. 5 p. Almansa	99'
Alicants	77'90	Id. 3 p. Fransas	52'43
Filipinas			

Se reben  rdres pera operacions de Bolsa Compra y venta al contat de tota classe de valors cotissables de Bolsa. Descompte de coupons y compra de monedas de tots los paissos.

LLIBRES

Poesias, de D. Eugeni Mata y Mierons.—Una pesseta, 1 tomo.
 Rosari del cor, poesias de D. Francisco Gr s y Elías.—Dass pessetas, lo tomo.
 Se venen en l'Imprempta d'aquest diari.

Imp. Celestino Ferrando, Plassa de la Constitució, 7

MIRACULOSOS CONFITS

INJECCIÓ ANTIVENEREOS Y ROOB ANTISIFILITICH

COSTANZI

A. SALVATI COSTANZI
 Carrer Diputació, 135.
 Barcelona

No pocs envejosos sufren grandement per lo favor cada dia més creixent que mereixen del públich de totas nacions, los Remeyes Costanzi, que han curat mils de malalts de venereo y sifilis encare sent sos mals crònics de m s de 20 anys. Dits medicaments son d'efecte tan maravell s pera ls estrengiments uretrals, que en 20   30 dias est n totalment curats, evitant adem s las perillosas candelillas. En dos   tres dias ser  radicalment curada la purgació recent y en cinch   sis dias la cr nica y gota militar. Inamillorable pera las h ceras y fluis blanch de las donas, arenillas y catarros de la vejiga, escorres uretrals, calculs, retencions d'orina y dem s infeccions genito urinarias y especialment la sifilis encare que sia hereditaria. Pera la curació de la sifilis, lo Roob ha donat probas patents d'una superioritat incontestable sobre tots los antisifilitichs fins ara coneguts, porque es l'únic que no conté loduro de Potasio ni cap substancia Mercurial. Per lo contrari, la missió del Roob estriba precisament en contrarestar los efectos de tals substancias, tan desastrosos pera la salut, ja que com es sabut causan malalties no molt fàcils de curar. Lo Roob te adem s la ventatja de poderse usar ab profit en qualsevol mes del any. Als incred ls se ls hi admet le pago una vegada curats, previ lo tracte especial y exclusiu ab l'inventor. Carrer Diputació, 135, Barcelona. Preu de la Injecció Costanzi, pessetas 4. Preu dels Confits antivenereos para quins no vulguin usar inyeccions, pesseta 5. Roob antisifilitich, lo Frasco, pessetas 4. Pera provincias afegir pessetas 1'60. Dits medicaments est n de venta en totas las Farmacias. A Reus en la Farmacia de D. Anton Serra, Arrabal de Santa Anna, 80, en la del Dr. Carpa y en la Drogueria de D. Francisco Freixa, Plassa de Prim, 1.

Sifilis

Curació absoluta y radical de la SIFILIS en br n passio, en lo SANATORI PERA SIFILITICHS

Carrer Major de la Bonanova, núm. 74

San Gervasi, Barcelona.

Però més informes, Dr. Abren, carrer de Vergara, número 10, primer, Barcelona,   en lo mateix establiment, al administrador Sr. Rum .

LLET PURA DE VACA

VACAS SUSSAS

Hort de Pau Abell 

Se ven en el carrer primer del Roser num. 4.

LA GRESHAM

COMPAN A INGLESA DE

SEGURS SOBRE LA VIDA

Y DE RENTAS VITALICIAS

FUNDADA A L'ANY 1848

Polissas indisputables.—Beneficis Capitalizats.
 Primas molt moderadas.

LA GRESHAM te constituhit lo dip dit exigut per las Lleys fiscals vigents com garantia pera sos assegurats   Espanya.—Oficina pera Catalunya, Plassa de Catalunya, 9, acera de la Ronda de la Universitat, Barcelona.—A Reus dirigirse   D. LLUIS DE PEDRO, Plassa de Prim.

LA PALATINE

Companyia inglesa de

Segurs contra incendis, explosions y accidents.

Capital: 34.000.000 de pessetas

Oficina pera Catalunya, Plassa de Catalunya 9, acera de la Ronda de la Universitat, Barcelona.
 Comissionat a Reus, D. LLUIS DE PEDRO, Plassa de Prim

ALTAS

BAIXAS

para la contribució

Se'n venen en la Imprempta d'aquest diari.

Ferrocarril econòmic

de Reus a Sal 

Servey de trens

que regir  desde 1'16 de Setembre

de 1900

SORTIDAS DE REUS

SORTIDAS DE SAL 

Matt

4'10

9'00

Tarde

2'32

5'43

Matt

4'58

10'49

Tarde

5'10

7'11

7'19

Las horas se regiran per lo meridià de Madrid.

Reus 16 de Setembre de 1900.